

Witam 😊

PRACA DOMOWA NR 7 (21-30.12.2020)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie Word. Proszę je odesłać na adres e-mail:

m.tomporek@mos4.elodz.edu.pl lub przez komunikator Messenger do **30 GRUDNIA 2020 r.** w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Brak pracy w terminie skutkuje oceną niedostateczną.

W razie problemów technicznych, osobistych i innych, proszę o kontakt.

Proszę wykonać następujące polecenia z podręcznika „To się czyta! 2” Anny Klimowicz i Joanny Ginter:

Temat I: Człowiek przeciwko naturze i w jej obronie.

1. Na początek...

Odpowiedz na pytanie – na czym, Twoim zdaniem, polega edukacja ekologiczna i dlaczego jest potrzebna?

2. **Przeczytaj tekst „Antonówka”** (strony 105-106, podręcznik) i **odpowiedz pisemnie** na pytania nr: 1-6 (strony 106-107, podręcznik).

* Dla chętnych.

Odpowiedz na pytania nr: 8, 9, 10.

Temat II: Pisownia wyrazów wielką i małą literą.

1. Na początek...

Zapisz w zeszycie tytuły ulubionego filmu, ulubionej książki oraz ulubionej piosenki. Jakie zasady obowiązują w pisowni tych tytułów?

2. **Przeczytaj ważną wiadomość** (strona 223, podręcznik, żółte pole) i **wykonaj pisemnie ćwiczenia nr: 1-3** (strona 224, podręcznik).

3. **Przeczytaj ważną wiadomość** (strona 225, podręcznik, żółte pole) i **wykonaj pisemnie ćwiczenia nr: 4-5** (strona 225, podręcznik).

Dziękuję 😊 **WESOŁYCH ŚWIĄT!** Monika Tomporek

NA POCZĄTEK

Na czym, Twoim zdaniem, polega edukacja ekologiczna i dlaczego jest potrzebna?

Marek Janczyk

Antonówka (fragmenty)

Zza płotu dały się słyszeć skrzypiące dźwięki. [...] pojazd okazał się wozem wypełnionym po brzegi gruzem i ciemnymi foliowymi workami z niewiadomą zawartością, na których siedział przygarbiony woźnica. Ładunek dopełniały przeróżne graty, od starego pieca począwszy, a skończywszy na metalowej skrzyni jednego z pierwszych modeli pralek automatycznych. Wóz, ciągnięty z niemałym wysiłkiem przez zaniedbanego konia, o prześwitującej spod kurzu brązowej maści, przechylał się ryzykownie na szerszych od kół koleinach.

Gniady napęd pojazdu uniósł ogon i zostawił na szlaku kilka końskich pączków, napinając widoczne pod cienką skórą mięśnie, a następnie przeląpał obojętnie obok zaskoczonych tym widokiem Juliana i rodziców.

– Dzień dobry panu! – powiedziała mama, uśmiechając się sztucznie.

– Dobry, dobry! – odburknął powożący o trudnym do określenia wieku, podobnie jak koń zaniedbany, i zaciąwszy zwierzę batem, zasugerował mu głośnym cmoknięciem szybsze tempo jazdy.

– Dokąd on się z tym wybiera? – zapytał Julian, wciągając w nozdrza silną woń końskiego wysiłku i zawartości furmanki.

– Droga kończy się ścieżką przez łąkę, a za łąką jest... Wywali to w lesie, skurczybyk – powiedział ojciec, rozglądając się za czymkolwiek, czym mógłby zestrzelić wrogi środowisku obiekt. Nie dysponując jednak niczym takim, stał bezradnie z wkrętakiem w ręku i z politowaniem kiwał głową.

– Julek, co ty wyprawiasz? Gdzie się wybierasz? Zostań! Zwariowałeś? To nic nie da!

Julian jednak nie miał zamiaru tym razem posłuchać matki. Pchnął rower i błyskawicznie wskoczywszy na siodło, zmienił przełożenie przerzutki na ułatwiające jazdę po piasku. Furmanka, kołysząc się na nierównościach,

▲ Problem zaśmiecenia dotyczy także mórz i oceanów. Na zdjęciu plastikowe śmieci na Oceanie Spokojnym w pobliżu Indonezji.

¹ Asekuracyjnie – tu: na wszelki wypadek, zabezpieczając się przed możliwymi skutkami ryzykownych działań.

WARTO OBEJRZEĆ

- *Wielki błękit*, reż. Luc Besson [czyt.: luk besa]
- *Człowiek i orki*, reż. Jean-François Barthod [czyt.: żan fraśta barto]
- *Czarnobyl*, reż. Johan Renck [czyt.: johan renk]

zbliżała się do lasu, a ścigająca ją pochylona sylwetka śmiesznie szybko kręciła pedałami roweru.

– No co? Nic mu nie będzie – powiedział ojciec Julka, jednocześnie asekuracyjnie¹ otwierając bramę, by w razie konieczności móc wyjechać samochodem. – Jaki zawzięty. Widziałas? – dodał z udawanym zatroskaniem.

Tymczasem mama nerwowo kręciła się wzdłuż płotu, od czasu do czasu wychodząc na ścieżkę, i z przyłożoną do czoła dłonią wypatrywała syna.

Mijały długie minuty, aż na łące, a potem na piaszczystej drodze, poruszając się jednak w przeciwnym kierunku, pojawiła się sylwetka strudzonego konia i nadal wypełniony po brzegi wóz. Nieco z boku, trzymając bezpieczny dystans, powoli jechał rowerem Julian. Wóz zbliżył się do bramy, przy której stali odbierający defiladę rodzice. Woźnica jednak nie oddał należnego honoru. Przeciwnie, spluwając i tnąc batem nieświadomego możliwości buntu konia, wymamrotał:

– Zastrane ekologi, szwendaki miastowe!

– Nie znam cię, śmieciarzu, choć to moja rodzinna wieś!

A śmieci wywoż na wysypisko! Jak cię jeszcze raz tu zobaczę...

– Jaka zawzięta! Widziałas? – powiedział ze wspartymi o biodra rękami ojciec.

– Nigdy nie ścigaj takiego typa bez wsparcia. Mógł ci coś zrobić.

– Mamo! A skąd! Trzymałem się z daleka. Ale to bardzo wrażliwy człowiek. Strasznie peszy go obiektyw – skwitował Julian z szyderczym uśmiechem, wyjmując z kieszeni komórkę.

PO PRZECZYTANIU

🕒 Ukryte w tekście

1. Gdzie rozgrywają się opisane wydarzenia?
2. Co miał zamiar zrobić woźnica jadący do lasu?
3. W jaki sposób Julian zniechęcił mieszkańców wsi do realizacji zamiarów?
4. Dlaczego mężczyzna obrzucił wyzwiskami rodziców Juliana, kiedy wracał z lasu?

5. Jak myślisz, o jakim postrzeganiu przyrody i stosunku do świata świadczy postępowanie wóźnicy?
6. Określ, jakie emocje wywołała u rodziców Juliana ukazana sytuacja. Dlaczego właśnie takie?

Język i styl

7. Które wyrazy i sformułowania świadczą o poczuciu humoru osoby opowiadającej i jej ironicznym stosunku do ukazanych wydarzeń?

Poszukaj

8. Kto i w jaki sposób walczy w Polsce z zaśmiecaniem naszego otoczenia i środowiska naturalnego?

Twoim zdaniem

9. Jak sądzisz, czy Julian postąpił rozważnie? W jaki inny sposób chłopak i jego rodzice mogliby zareagować na sytuację opisaną w tekście?
10. Czy warto reagować, gdy jesteśmy świadkami zaśmiecania i niszczenia środowiska? Przeprowadźcie w klasie dyskusję na ten temat.
11. Przeczytaj zamieszczony tekst i odpowiedz na pytania.

Pozostawione przez ludzi w lesie śmieci, np. butelki – nie tylko szpecą krajobraz, ale też mogą być śmiertelną pułapką dla małych zwierząt. Ginią w nich gryzonie, jaszczurki i liczne owady – twierdzą naukowcy, którzy sprawdzili skalę tego zjawiska w polskich lasach.

„Zaśmiecanie środowiska to powszechny proceder¹. Problemu nie rozwiązało nawet wprowadzenie nowej ustawy śmieciowej. Polacy śmiecą na potęgę, a do środowiska trafia cała masa niebezpiecznych odpadów. Niemal wszędzie – od przydrożnych rowów, przez parki, lasy, po okolice stawów i jezior – leżą butelki i puszki po napojach. Ich wpływ na środowisko może być większy, niż się wydaje” – zauważa Krzysztof Kolenda z Instytutu Biologii Środowiskowej Uniwersytetu Wrocławskiego, który bada wpływ śmieci na faunę.

Anna Ślęzak, *Nabici w butelkę: śmieci wpływają na bioróżnorodność lasów*

¹ Proceder – tu: negatywne zjawisko, działanie o szkodliwych skutkach.

- Czy powinniśmy przejmować się tym, w jaki sposób działania człowieka wpływają na zwierzęta zamieszkujące las? Uzasadnij swoją odpowiedź.
- Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że Polacy śmiecą na potęgę? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Twoja wypowiedź

12. Napisz, jak oceniasz zachowanie ludzi, którzy zaśmiecają wspólną przestrzeń i środowisko naturalne.

Zostań arcymistrzem polskiej ortografii

Wielkie i małe litery. Pisownia łączna, rozdzielna i z łącznikiem

NA POCZĄTEK

- Zapisz w zeszycie tytuły ulubionego filmu, ulubionej książki oraz ulubionej piosenki. Jakie zasady obowiązują w pisowni tych tytułów?

WAŻNA WIADOMOŚĆ

Większość wyrazów w języku polskim zapisuje się od małej litery. W pewnych sytuacjach na początku wyrazu lub wyrażenia powinniśmy jednak użyć wielkiej litery.

Wielką literą piszemy m.in.:

- imiona, nazwiska, przydomki, pseudonimy i przezwiska, np. *Maria Konopnicka, Bolesław Szczodry, Azor, Królowna Śnieżka*;
- nazwy planet, gwiazd, kontynentów, państw, regionów, miast, wsi, dzielnic, np. *Wenus, Alfa Centauri, Europa, Monako, Górny Śląsk, Poznań, Aleksandrów, Wrzeszcz*;
  - przymiotniki pochodzące od tych nazw piszemy małą literą, np. *polski*;
  - małą literą piszemy również nazwy województw i powiatów, np. *województwo małopolskie, powiat tarnowski*;
- nazwy gór, oceanów, mórz, rzek, jezior, np. *Sudety, Ocean Spokojny, Morze Śródziemne, Wisła, Mamry*;
  - jeśli nazwa składa się z dwóch członów: wyrazu pospolitego typu *góry, ocean, morze* i rzeczownika własnego w mianowniku, wówczas wielką literą zapisujemy tylko ten drugi wyraz, np. *góry Sudety, ocean Atlantyck, morze Bałtyck*;
- nazwy mieszkańców planet, kontynentów, państw, regionów, np. *Marsjanin, Afrykańczyk, Chorwat, Kaszubka*;
  - nazwy mieszkańców miast, wsi i dzielnic piszemy małą literą, np. *warszawianin, kielczanie*;
- nazwy świąt i dni świątecznych, np. *Wielkanoc, Trzeci Maja, Dzień Dziecka*;
  - nazwy zabaw i zwyczajów piszemy małą literą, np. *walentynki, sylwester*;
- pierwszy wyraz w tytułach utworów, m.in. książek, wierszy, artykułów, piosenek, filmów, np. *Tajemnica godziny trzynastej, Przebyta droga, Evergreeny w obronie przyrody, Lovelasy*;
  - w tytułach czasopism wielką literą zapisujemy wszystkie wyrazy poza spójnikami i przyimkami użytymi wewnątrz tych nazw, np. *„Gazeta Wyborcza”, „To i Owo”*.

ĆWICZENIA

- 1 Dobierz odpowiednie nazwy własne do przedstawionych fotografii. Zapisz te nazwy w zeszycie zgodnie z zasadami stosowania wielkich i małych liter.

GÓRY IZERSKIE, JEZIORO BODEŃSKIE, POMORZE GDAŃSKIE,
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

- 2 Od podanych nazw miejsc utwórz nazwy ich mieszkańców i mieszanek. Zapisz je w zeszycie, poprawnie stosując wielkie i małe litery.

Czechy, Europa, Gdańsk, Londyn, Skandynawia, Śląsk, Ziemia

- 3 Z przedstawionej kartki z kalendarza wypisz – używając wielkich i małych liter – nazwy zamieszczone pod zaznaczonymi dniami. Zadanie wykonaj w zeszycie.

MAJ		CZERWIEC 2020							LIPIEC					
P	W	S	C	P	S	S		P	W	S	C	P	S	S
1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21		15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28		22	23	24	25	26	27	28
29	30							29	30	31				

WAŻNA WIADOMOŚĆ

Zaimki odnoszące się do osoby, do której wysyłamy list, SMS lub wiadomość internetową – takie jak *Ci*, *Tobie*, *Twój* – a także słowa *Pan*, *Pani*, *Państwo* warto zapisywać wielką literą, np. *Rozmawiałam dziś z Twoją siostrą*. W ten sposób podkreślamy nasz szacunek i inne pozytywne uczucia wobec tej osoby. Zaimki, które nie odnoszą się bezpośrednio do odbiorcy, pisze się zwykle małą literą, np. *Masz ci los*. Wielką literę możemy zastosować, gdy np. piszemy o osobie trzeciej szczególnie nam bliskiej, np. *Proszę, przekaż Jej moje wyrazy współczucia*.

- 4 Przeczytaj zamieszczone komentarze. Czy zaimki *ciebie* i *ty* powinny zostać zapisane w nich od wielkiej litery? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Brawo dla Ciebie – pewnie i tak nie rozumiesz, o czym on mówi.

A Twój brat to, widzę, jeszcze większy „bystrzak” niż Ty. Pozzdrościć!

- Co sądzisz o tak sformułowanych komentarzach? Jaki cel chcą osiągnąć ich autorzy? Jak mogą one zostać odebrane przez adresata?

- 5 Których z wyróżnionych zaimków nie należy zapisać wielką literą? Uzasadnij swój wybór.

Mam do CIEBIE ogromną prośbę. Czy mógłbyś pożyczyć MI na piątek rzutnik? Organizujemy koncert i chcemy GO trochę urozmaicić obrazami i grafiką, żeby CI wszyscy, którzy przyjdą, NAM nie posnęli. Liczę na TWOJĄ pomoc – odwdzięczę CI się na pewno!